

INSTRUKCJA O PRZYGOTOWANIU DO PIERWSZEJ SPOWIEDZI I KOMUNII ŚWIĘTEJ W ARCHIDIECEZJI ŁÓDZKIEJ

WPROWADZENIE TEOLOGICZNO – PASTORALNE

1. „Kościół żyje dzięki Eucharystii. Ta prawda wyraża nie tylko codzienne doświadczenie wiary, ale zawiera w sobie istotę tajemnicy Kościoła” (Jan Paweł II, encyklika *„Ecclesia de Eucharistia*).

2. Eucharystia jest źródłem i pokarmem codziennego nawrócenia i pokuty, ponieważ w niej uobecnia się ofiara Chrystusa, która pojednała nas z Bogiem. Jest ona „sercem” Kościoła (por. papież Franciszek, homilia podczas Mszy św., Dom Świętej Marty, 10 lutego 2014 r.), ona karmi i umacnia tych, którzy żyją życiem Chrystusa; jest środkiem zaradczym uwalniającym nas od grzechów powszednich i zachowującym od grzechów śmiertelnych (KKK 1436).

3. Przyjmowanie Komunii Świętej podtrzymuje, pogłębia i odnawia życie łaski otrzymane na chrzcie. Eucharystia jest źródłem i zarazem szczytem całego życia chrześcijańskiego. Inne sakramenty wiążą się z nią i do niej zmierzają (por. KKK 1392; KL 47; KK 11).

4. Celem przygotowania do sakramentu pokuty i pojednania oraz Pierwszej Komunii świętej jest doprowadzenie do przyjęcia ich z wiarą. W tym przygotowaniu ważny jest przekaz prawdy o obecności żywego Boga w znakach sakramentalnych oraz prawdy o tym, że każdy „człowiek potrzebuje Eucharystii, aby mógł żyć na wieki tym życiem, które jest z Boga samego.” (Jan Paweł II, homilia wygłoszona w Łodzi dnia 13 czerwca 1987 r.).

5. Dziecko przygotowujące się do przyjęcia tych sakramentów ma poznać osobę Jezusa Chrystusa jako Zbawiciela i zaprzyjaźnić się z Nim oraz uświadomić sobie, że należy do wspólnoty Kościoła. Dziecko stosownie do swoich możliwości ma dostrzec, jak wielkim darem jest łaska Boża, zrozumieć grzech jako sprzeniewierzenie się Bożej miłości oraz pragnąć z wiarą i pobożnością przyjąć Ciało Chrystusa (por. KPK kan. 913 § 1).

WSKAZANIA OGÓLNE

1. Przygotowanie do pierwszej spowiedzi i Komunii świętej odbywa się równolegle w rodzinie, w parafii i w szkole.

2. Zgodnie z Kodeksem Prawa Kanonicznego, dzieci mogą być dopuszczone do pierwszej spowiedzi i Komunii świętej, „gdy posiadają wystarczające rozeznanie i są [do tego] dokładnie przygotowane” (kan. 913 § 1). Z zasady są to dzieci III klas szkoły podstawowej.

3. Przygotowanie do pierwszej spowiedzi i Komunii świętej rozpoczyna się w parafii zamieszkania rodziców lub prawnych opiekunów po zapisaniu dziecka dokonany przez jednego z nich. Od tej zasady mogą być wyjątki, gdy wymaga tego dobro duchowe dziecka. Rozeznania w tej sprawie dokonuje proboszcz parafii, w której ma odbywać się przygotowanie do pierwszej spowiedzi i Komunii świętej.

4. Zapisu dokonuje się w okresie od maja do czerwca (czyli pod koniec II klasy szkoły podstawowej), najpóźniej we wrześniu, czyli na początku roku szkolnego klasy III.

5. Odpowiedzialnym za organizowanie i przebieg spotkań w parafii przygotowujących do pierwszej spowiedzi i Komunii świętej jest proboszcz, który może to zadanie wypełniać osobiście lub poprzez upoważnioną osobę (wikariusz, katecheta, animatorzy).

6. Pomiędzy katechezą w szkole i spotkaniami w parafii powinna istnieć ścisła korelacja. Z tej racji jest konieczne, aby proboszcz, katecheta lub osoba upoważniona przez niego prowadząca

te spotkania nie tylko znała program katechezy w szkole, ale starała się go pogłębić i uzupełnić, uwzględniając wymiar eklezjalno-liturgiczny oraz duszpastersko-parafialny życia rodziców, chrzestnych i dziecka.

7. Czas przygotowania w parafii do pierwszej spowiedzi i Komunii świętej trwa minimum jeden rok. Częstotliwość spotkań i ich tematykę określa proboszcz lub osoba upoważniona przez niego do tego zadania. Spotkania te mają przede wszystkim charakter formacyjny. Ich tematyka winna być dostosowana do osób, które w nich uczestniczą (rodzice, chrzestni, dzieci). Sprawy organizacyjne winny być omawiane na odrębnych spotkaniach, także próby przed uroczystością powinny odbywać się w innym czasie.

8. W przygotowaniu dzieci do pierwszej spowiedzi i Komunii świętej powinni uczestniczyć także ich chrzestni, gdyż – na mocy funkcji pełnionej przez nich w czasie chrztu świętego – zobowiązali się do wspomagania rodziców w obowiązku wychowania dzieci w wierze.

WSKAZANIA SZCZEGÓŁOWE

1. Właściwe przygotowanie dziecka do pierwszej spowiedzi i Komunii świętej posiada zasadnicze znaczenie dla pobudzenia i pogłębienia życia religijnego zarówno dzieci, jak i ich rodzin. Istotne jest uwzględnienie wprowadzenia ich w życie wspólnoty parafialnej oraz regularne spełnianie praktyk religijnych.

2. Na pierwszym spotkaniu należy poinformować rodziców lub prawnych opiekunów, że – w terminie najpóźniej do końca I półrocza bieżącego roku szkolnego – winni dostarczyć świadectwo chrztu świętego dziecka. W przypadku dzieci nieochrzczonych proboszcz powinien zaproponować ich rodzicom lub prawnym opiekunom właściwą formę przygotowania do chrztu świętego i udzielić tego sakramentu odpowiednio wcześniej przed I Komunią świętą.

3. W przypadku dziecka, które ma indywidualny tok kształcenia, proboszcz lub osoba upoważniona przez niego do tego zadania, winna uzgodnić z rodzicami lub prawnym opiekunem przebieg przygotowania do pierwszej spowiedzi i Komunii świętej.

4. Szczególnej troski wymaga przygotowanie do pierwszej spowiedzi i Komunii świętej dzieci ze szkół specjalnych i specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych. Wobec takich dzieci należy stosować minimalne kryteria dopuszczające do pierwszej spowiedzi i Komunii świętej. Za przygotowanie do pierwszej spowiedzi i Komunii świętej takich dzieci, ich rodziców (prawnych opiekunów) i chrzestnych odpowiedzialny jest proboszcz parafii, na terenie której znajduje się szkoła specjalna lub specjalny ośrodek wychowawczy w porozumieniu z osobą odpowiedzialną w Archidiecezji za dany sektor duszpasterstwa specjalistycznego.

5. Przygotowanie do pierwszej spowiedzi i Komunii świętej dzieci przebywających poza granicami kraju, których rodzice lub prawni opiekunowie pragną, aby przystąpiły one do pierwszej spowiedzi i Komunii świętej w ich rodzinnej parafii, winno odbywać się w kraju ich zamieszkania. Proboszcz rodzinnej parafii ma obowiązek żądać od rodziców potwierdzenia na piśmie o przygotowaniu wydanego przez proboszcza ich zamieszkania zagranicą.

6. Proboszcz na pierwszym spotkaniu w parafii powinien poinformować rodziców lub prawnych opiekunów o warunkach, jakie oni, dzieci i chrzestni powinni spełnić, aby ich dziecko mogło być dopuszczone do pierwszej spowiedzi i Komunii świętej.

7. Dzieci przygotowujące się do pierwszej spowiedzi i Komunii świętej, a także ich rodzice lub prawni opiekunowie powinni raz w miesiącu uczestniczyć w spotkaniach formacyjnych w parafii. Spotkania te, ze względu na poruszaną tematykę, należy organizować osobno dla dzieci oraz dla ich rodziców. Jeśli warunki na to pozwalają, mogą się one odbywać równocześnie, np. po niedzielnej Mszy św., lecz w oddzielnych pomieszczeniach. Zaleca się, aby w tych spotkaniach wykorzystać materiały opracowane przez „Domowy Kościół” Archidiecezji Łódzkiej.

8. Podczas spotkań formacyjnych powinno się przedstawić konkretne propozycje odnośnie do zaangażowania dzieci i ich rodziców (prawnych opiekunów) w życie wspólnoty parafialnej, tak aby to wydarzenie było okazją do ożywienia ich odpowiedzialności za tę wspólnotę.

9. Należy zadbać o to, aby w parafii miejsca pierwszej spowiedzi i Komunii świętej dzieci odbyło się przynajmniej jedno spotkanie formacyjne dla ich chrzestnych. Przy tej okazji można zachęcić chrzestnych do złożenia jakiegoś duchowego daru w intencji ich chrześniaków.

10. Wielką pomocą w dobrym przygotowaniu dzieci, ich rodziców (prawnych opiekunów) i chrzestnych do pierwszej spowiedzi i Komunii świętej mogą być różnego rodzaju warsztaty prowadzone w małych grupach oraz wspólne wyjazdy (np. do wybranego sanktuarium naszej Archidiecezji) i dni skupienia.

11. Zachęca się, aby dzieci przystąpiły do pierwszej Komunii świętej w jednolitych strojach: dziewczynki w jednolitych sukienkach czy albach, chłopcy w komżach lub albach. Jednolitość strojów pomoże zapobiec podkreślaniu różnic w zakresie zamożności rodzin i w pewnym stopniu przyczyni się do zapobiegania coraz większemu zeświecczeniu tej uroczystości. Propozycja ujednolicenia strojów powinna być przedstawiona i uzasadniona z wyczuciem i delikatnością na jednym z pierwszych spotkań w parafii.

12. Decyzję o dopuszczeniu dziecka do pierwszej spowiedzi i Komunii św. podejmuje proboszcz na podstawie opinii katechety oraz rozeznając, czy przez rodziców (prawnych opiekunów), ich dzieci i chrzestnych zostały spełnione warunki, o których zostali poinformowani na pierwszym spotkaniu w parafii.

13. Zachęca się do organizowania w parafii rocznicy Pierwszej Komunii świętej poprzedzonej spowiedzią w czasie nabożeństwa pokutnego.

14. Na mocy dekretu św. Pius X „*Quamsingulari*” z 8 VIII 1910 roku, istnieje możliwość tzw. wczesnej Komunii świętej. Na jego podstawie do tego sakramentu można dopuszczać dziecko w takim wieku, „gdy zaczyna [ono] rozumować”.

Dziecko może przystąpić do wczesnej Komunii świętej, jeśli są spełnione następujące warunki: jego rodzice winni być związani sakramentalnym węzłem małżeńskim i odznaczać się żywą wiarą, gdyż w ten sposób dają pewność, że należycie troszczą się o życie religijno-moralne swojej rodziny.

Przed podjęciem decyzji o dopuszczenia dziecka do wczesnej Komunii świętej proboszcz powinien przeprowadzić z nim rozmowę w obecności rodziców, aby rozeznąć, czy jest ono odpowiednio dojrzałe i przygotowane do przyjęcia tego sakramentu.

15. Instrukcja wchodzi w życie z dniem 1 września 2018 roku.

Ks. prałat Zbigniew Tracz
Kanclerz Kurii

✠ Grzegorz Ryś
Arcybiskup Metropolita Łódzki